

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/125/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119207189
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8119207189.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobkyne: O. M., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej vo W. W. na ul. X. V. č. XXX/XX, právne zastúpenej: JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku na ul. Sovietskych hrdinov na ul. č. 163/66 proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave na ul. Pribinovej č. 25, IČO: 35 792 752 právne zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom v Bratislave na ul. Kubániho č. 16, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 5.9.2019 č. k. 9Csp91/2019-45 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobkyni sa priznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.276,98 eur. Žalovaného zaviazal na náhradu trov konania žalobkyni v rozsahu 100 %.
2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 19C224/2016 bolo rozhodnuté o neprijateľnosti zmluvných podmienok uvedených v čl. 8, bode 8. 1 a v čl. 8, bode 8.4 zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 29.4.2013. Ďalej sa rozhodlo o uložení povinnosti žalovaného vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 25,54 eur. Uvedené rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 17.10.2018 vydaným vo veci 18Co78/2018. Ďalším rozhodnutím, a to rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 27.11.2017, č. k. 19C198/2016-43 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 8.11.2018, č. k. 19Co32/2018-98 sa rozhodlo o neprijateľnosti zmluvných podmienok uvedených v čl. 8, bode 8.1 a v čl. 8, bode 8.4 zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 3.9.2012. Žalovaný bol zaviazaný na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobkyni vo výške 951,44 eur. Žalobkyni bol priznaný úrok z omeškania zo sumy 951,44 eur vo výške 5 % od 10.8.2016 do zaplataenia. Žaloba v časti zaplataenia úroku z omeškania prevyšujúceho 5 % ročne zo sumy 951,44 eur od 10.8.2016 do zaplataenia bola zamietnutá. Konanie v časti zaplataenia 8 % ročného úroku z omeškania zo sumy 951,44 eur za deň 9.8.2016 sa zastavilo.
3. Podľa ust. § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom do 09.06.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.
4. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za

porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá (§ 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 10.06.2013).

5. Vyššie uvedené ustanovenie, či už v pôvodnom alebo terajšom znení, predstavuje ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovenej Zákom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé čo i len privodiť ujmu spotrebiteľovi.

6. V prejednávanej príhode možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré spôsobilo priamu finančnú ujmu spotrebiteľovi vo výške 951,44 eur a 25,54 eur. Na odstránenie tohto nepriaznivého stavu musela žalobkyňa absolvovať súdne konanie, v ktorom sa domohla úspešne práva na vrátenie týchto finančných prostriedkov.

7. Súčasné znenie § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. zakladá nárok na finančné zadosťučinenie už pri úspešnom uplatnení porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi bez toho, žeby sa vyžadovala čo i len potenciálna ujma. Ani analogicky nemožno aplikovať ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže zákon č. 250/2007 Z.z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva je potrebná určitá intenzita. Týmto je daná aj odpoveď na argumentáciu žalovaného, ktorej podstata spočíva v tvrdení, že právo na primerané finančné zadosťučinenie je dané až vtedy, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak. Dotknuté zákonné ustanovenie žiadnu takúto podmienku nestanovuje a naopak dovršuje sa ním ochrana spotrebiteľa v dodávateľom spôsobenom závadnom spotrebiteľskom vzťahu.

8. Aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

9. Výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, môže zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila. Ak má mať primerané finančné zadosťučinenie dostatočne satisfakčný účinok pre spotrebiteľa a zároveň výchovný a odstrašujúci účinok pre dodávateľa, možno prijať argumentáciu, že primerané finančné zadosťučinenie sa môže rovnať majetkovej ujme, ktorá spotrebiteľovi hrozila alebo mu napr. až do vydania bezdôvodného obohatenia dodávateľom, bola aj spôsobená.

10. Žalovaný vo vzťahu k žalobkyni porušil minimálne zákonné povinnosti vyplývajúce z § 4 ods. 2, písm. a) a c) zákona č. 250/2007 Z. z., a to ukladanie povinnosti bez právneho dôvodu a použitie nekalých praktík a neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Pri stanovení výšky finančného zadosťučinenia sa prihliadalo na výšku bezdôvodného obohatenia ako aj na určenie neprijateľnosti dvoch zmluvných podmienok, pričom za primerané sa považovalo, v prípade určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, finančné zadosťučinenie vo výške 150,- eur.

11. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 251, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

12. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žaloba žalobkyne bola zamietnutá. Ako dôvod uviedol, že z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, ako súd k sume 1.276,98 eur dospel a ani ju žiadnym bližším spôsobom nezdôvodnil. Rozsudok neobsahuje zrozumiteľné a jednoznačné uvedenie dôvodov, na základe ktorých bolo vo veci rozhodnuté. Rozhodnutie je preto nepreskúmateľné, a to v prvom rade pokiaľ ide o základ priznaného nároku.

13. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

14. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

15. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto

právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejmé z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

16. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

17. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

18. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

19. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, resp. ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

20. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

21. Vo veci 19C198/2016 Okresného súdu Prešov sa žalobkyňa domáhala určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok obsiahnutých v zmluve o revolvingovom úvere zo dňa 3.9.2012 a vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 951,44 eur. Vo vzťahu k obom uplatneným nárokom, s výnimkou časti týkajúcej sa žalobkyňou požadovaného úroku z omeškania vo výške 8 % od 9.8.2016 do zaplatenia, mala v konaní úspech. Ďalším rozhodnutím, a to rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 8.2.2018, č. k. 19C224/2016-52, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 17.10.2018, č. k. 18Co78/2018 bolo právoplatne rozhodnuté o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok nachádzajúcich sa v zmluve o revolvingovom úvere zo dňa 29.4.2013 a žalovaný zaviazaný na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 25,54 eur s príslušným úrokom z omeškania. Ukončením týchto konaní bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobkyňu požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Žaloby o primerané finančné zadosťučinenie pred spojením na spoločné konanie uznesením zo dňa 27. 5. 2019, č. k. 9Csp91/2019-41 boli podané dňa 12.4.2019, teda v čase, keď ešte neuplynula všeobecná trojročná premlčacia doba vyplývajúca z ust. § 101 Občianskeho zákonníka.

22. Žalobkyňa si bez akýchkoľvek pochybností v iných súdnych konaniach úspešne uplatnila právo na vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok voči žalovanému.

23. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradila dodávateľa

od získavania plnení vyplývajúcich z neprijateľných zmluvných podmienok a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa nedopustí v takej intenzite. Aj keď zákon, ako to už bolo skôr konštatované, nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma, v prejednávanej veci k vzniku ujmy na strane žalobkyne bez akýchkoľvek pochybností došlo. Žalovaný, ako to vyplýva z rozhodnutí vydaných vo veciach Okresného súdu Prešov 19C198/2016 a 19C224/2016, prijal od žalobkyne plnenie, na ktoré mu nárok nevznikol. Bezdôvodné obohatenie sa žalovaného nemožno hodnotiť ako konanie v súlade s dobrými mravmi. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi priamo vyplýva z ust. § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Okrem uvedeného vo vyššie uvedených konaniach bolo právoplatne rozhodnuté o určení neprijateľnosti dvoch zmluvných podmienok obsiahnutých v zmluvách o revolvingovom úvere zo dňa 3.9.2012 a zo dňa 29.4.2013. Žalobkyňa taktiež aj s prihliadnutím na postoj žalovaného vo veciach vedených na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 19C198/2016 a pod sp. zn. 19C224/2016, v ktorom spochybňoval dôvodnosť žalôb o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, bola dlhodobo nedôvodne vystavená psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty, a to až do doby právoplatného skončenia konania vo veci 19C198/2016 a vo veci 19C224/2016 Okresného súdu Prešov. Pritom je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý do zmluvy naformuloval neprijateľné zmluvné podmienky a snažil sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatiť sa o sumu 976,98 eur (951,44 eur + 25,54 eur).

24. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Za primerané, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, je preto potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 1.276,98 eur tak ako to určil súd prvej inštancie. Táto čiastka zodpovedá sume 976,98 eur, o ktorú sa žalovaný chcel na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatiť, ku ktorej je potrebné pripočítať sumu po 150,- eur za každú zmluvnú podmienku, o ktorej neprijateľnosti sa rozhodlo vo veciach 19C198/2016 a 19C224/2016 Okresného súdu Prešov. V týchto konaniach sa rozhodlo o neprijateľnosti dvoch zmluvných podmienok, za ktoré žalobkyni patrí finančné zadosťučinenie vo výške 300,- eur (150 eur x 2). Takto priznané finančné zadosťučinenie v celkovej výške 1.276,98 eur je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla konaním žalovaného, je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednaní dvoch úverových zmlúv závadne konal.

25. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobkyni v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

27. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).